

གཡོ་འགུ་

༡༡ པོ་འཇུག་གསོ་བ་རིག་བའི་ལྷན་ཚོགས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༧

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠

ཟླ་བ་ ༡༡

སྤྱི་འོད་ཟེངས། ༣༣

ལྷན་ཚོགས་ནས་ཆེད་བསྐོས་ཉེན་ཞེན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་ནམས་གསོ་རིག་སློབ་སྦྱོར་
ཁང་དུ་ཉེན་ཞེན་གནང་བ། ༢༠༢༠༡༡༡༩

སློབ་དབུས་བོད་རྒྱལ་ཆེས་མཐོའི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསོ་རིག་སློབ་ཚན་ནས་གསོ་བ་རིག་
བའི་ཉེན་མོ་སྤྲོད་བཅིངས་ལྷན་ལ། ༢༠༢༠༠༩༡༡

དཀར་ཆག

ཚོགས་གཙོ་ལོ་རྒྱུ་གྲུ་

༡།	གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤང་ཅི་ཐེངས་གཉིས་པ།.....	༣
༢།	ཁྱིམ་སྒྲིག་ལས་དོན།.....	༤
༣།	འཕར་མའི་ལས་དོན།.....	༥
༤།	ཡིད་སྤོའི་གནས་ཚུལ།.....	༡༠
༥།	གསལ་བསྐྱབས།.....	༡༡
༦།	བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།.....	༡༢
༧།	འོང་རྒྱུའི་ལས་འཆར།.....	༡༣

གསར་འཛིན་འདོན་སྤེལ།..... བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས།
ཚོམ་སྒྲིག་པ།..... ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་བ་ཆེ་རིང་མཚམས་གཙོ།
བྱང་ཆེ་སྤྱོད་རམས་བ་བསྐྱུ་སྤང་དག་དབང་སྤྱོད་པ།

སྐྱོན་བྱེད་ནས་གཉན་རིམ་སྒོ་ལོ་ཉེ་བའི་བྱེད་པ་ལོངས་གྲགས་ཡིན་པས་ གཉན་སྐྱོན་ནང་འབྲུ་འདྲེའི་རོ་བོ་དང་འཁྲུ་ཚུ་ལ།
 དེ་ལས་བྱེད་པའི་ནད་ཉག་སྤེལ། རང་འདི་ལ་གསོ་བཙུན་ཐབས་ལམ་དང་དེང་དུས་ཚན་རིག་པའི་ཉམས་ཞིབ་གྲུབ་ཚོན་སོགས་ཀྱི་
 ་ཞེས་བྲ། ལྷག་པར་ནད་གཞི་འདི་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒོ་ནས་ངོས་འཛིན་དང་གསོ་ཐབས། དེ་བཞིན་ནད་པར་དངོས་སྤྲུ་གསོ་
 བཙུན་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཕྱོགས་སྤོང་བྲ་རྒྱ་རྒྱུར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་རྒྱུར་བཏོན་གསོལ་བྱས་པ་ལྟར་བཏོན་ལྷན་སྤྲུ་གསོ་
 ཡིན། བཙུན་སྒོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕྲོད་ནད་ཡམས་འདིར་གདོང་ལེན་ཆེད་དུས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་འཕྲོད་བསྐྱེན་
 ལས་ཁུངས་དང་བོད་ཀྱི་སྐྱོན་རིམ་ཁང་གཉིས་ནས་རྒྱུན་ཚུན་གྱི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱེད་བཞིན་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟར་བྱས་པར་
 ཅིག་ལུགས་པོ་དེ་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་གཉེར་ཁང་གཚཱ་བ་གསོ་བ་རིག་པའི་ཞུས་ཞུས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞུས་ཞུས་ཀྱི་ཞུས་ཞུས་
 སྤོང་ཁང་དང་སྤོང་བ། འགྲེལ་ཡོད་ཚོགས་པ་ཁག་ཅིག་ནས་ཀྱང་ནད་ཡམས་འདིར་དམིགས་ནས་ནད་པར་སྤོང་བྱེད་དང་། རང་
 པར་གསོ་བཙུན་དང་སྤོང་བཞིན་སྤོང་ཐབས་ལམ་ཀྱི་སྤོང་བཞིན་སྤོང་གསོ་བ་སོགས་མི་མང་གི་འཕྲོད་བསྐྱེན་ཞབས་འདེགས་
 ཏུར་བསྐྱེད་ཞུས་གནང་བས་འགྲེལ་ཡོད་ཚང་མར་ཡི་རངས་བསྐྱེད་བསྤོང་ཞུས་ཞུས་ཞུས་ཞུས་ཞུས་ཞུས་ཞུས་
 བའི་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 འདར་བའི་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་
 སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་སྤོང་བཞིན་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ།
 བཀའ་ཞུས་པ་དེ་ལེགས་།།

༡ གསོ་བ་དུག་པའི་ཉིན་མོ་སྲུང་ཅི་ཐེངས་གཉིས་པ།

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོར་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་༣༠ པའི་
གོ་སྐབས་ཚོན་དགོངས་དོན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོ་ལྟར་
ཇི་ཙམ་ལྷན་ཚོགས་༡༡ དེ་གསོ་བ་དུག་པའི་ཉིན་མོ་སྲུང་ཅི་
བྱ་བའི་འཕེལ་འགྲེས་བ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཇི་ཙམ་ལྷན་
ཚོགས་༡༡ ཉིན་ཚུ་གར་ཚུལ་ས་ལྡེ་ལིར་ཉིན་མོ་སྲུང་ཅི་ཐེངས་དང་
པོ་གོ་སྐབས་ཚུ་ས་བ་ལུས་ཐུབ་བ་བྱུང་། ཉིན་མོ་སྲུང་ཅི་
ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་བཞིན་འདི་ལོའི་ཇི་ཙམ་ལྷན་ཚོགས་༡༡
ཉིན་བསྐོར་འཚོགས་གནང་འཆར་བསྐྱོགས་ཀྱང་ཚུལ་
ཁབ་ནང་གོ་སྐབས་༡༤ ལྟར་ཡམས་རྒྱུ་བའི་མཛད་
སྤོང་སློབ་གྲྭ་སྲུང་ཅི་བྱ་བའི་སྐབས་ལྟར་ཚོགས་
པོའི་དེ་བ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལྟར་རྒྱ་ལྟོ་སློབ་སློབ་
གསལ་བསྐྱོགས་ལུས་ལས་མཛད་སྤོང་སྐབས་བདེ་
བྱེད་པའི་ལས་དུངས་ཀྱི་སློབ་མཛད་སྐབས་ལྟར་གྱི་ཚོགས་
གཙོས་གསོ་བ་དུག་པའི་ཉིན་མོ་སྲུང་ཅི་དེ་བསྐྱོགས་

གཏམ་སློབ་སྲུང་ལུས་བ་དང་། དེ་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་པའི་
ལྷན་བཅར་སྐབས་ཀྱི་དབང་ལྟ་མཁྱེན་མཚོགས་
ཚུ་གར་ནང་གསོ་བ་དུག་པའི་བསྐྱོགས་བ་དང་ཚུ་ལ།
གསོ་བ་དུག་པ་འདི་ལོ་ལྟར་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱེ་བོར་དང་
ཡང་སྐོས་བོད་མི་དུག་པའི་གྱི་གཅེས་ལོར་ཡོན་པས་
དུག་གཏུང་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྐྱེལ་གནང་སྤོགས་
སྐོར་གསུང་བཞད་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་སློབ་དཔོན་
རག་འོ་སྐོ་བཟང་བསྐྱོགས་འཛིན་མཚོགས་གསོ་བ་
དུག་པའི་ལོ་ལྟར་སྐྱེལ་གནང་གསུང་པའི་སྐོས་ཚུ་སྐྱོ
བ་སྐྱོགས་བཞིན་ཡང་གསུང་ཡོན་པས་དུག་གཏུང་
འདི་རྒྱལ་སྐྱིད་གདེང་ཆའི་སློབ་མཛད་སྐྱོད་ལྟར་
སྤོགས་ཐབས་ལས་སྐོར་གསུང་བཞད་གནང་། ཉིན་
ཚུ་བཅོགས་ཐེངས་གཅིག་དེ་ཚུ་གར་ཆེ་ལི་དུག་གཏུང་
གྱི་མཁའ་དབང་སློབ་དཔོན་སྐབས་ལྟར་ལྷན་ཚོགས་ཏོ་གི་

Dr. (Prof.) Sanjeev Rastogi མཚོག་ནས་སྲོལ་
རྒྱན་སྐྱོན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ཡིག་ཆ་ཚོམ་སྒྲིག་དང་།
ཚད་ལྡན་དུས་དེབ་དོ་སློང་དང་འབྲེལ་དུས་དེབ་ཁག་
ནང་ཚོམ་ཡིག་སྒྲེལ་སྒྲོགས་སྒྲོར་གསུང་བཤའ་གནང་
རྗེས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་འི་
གསུང་བཤའ་གནང་ནས་སྐད་འཕྲིན་བ་བའི་ཐོག་
མཇུག་སྐོར་སྐབས་བདེ་གོ་སྒྲིག་ལུས་གོང་གསལ་མཁུ་
དབང་ཁག་གི་གསུང་བཤའ་རྣམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
གཞུང་འབྲེལ་སྐྱ་སྒྲིབ་ཐོག་བཀོད་སྒྲིག་འདོན་སྐྱོར་

ལུས། <<https://soundcloud.com/central-council-tibetan-medicine>> ལྷན་ཚོགས་ནས་
དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་
དེ་བཞིན་ས་གནས་འབྲེལ་མཐུན་པ་བརྒྱན་ས་གནས་
སོ་སོར་མཇུག་སྐོར་སྐོར་ཚོགས་ཡོང་བ་ལུས་བས་རྒྱ་
གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་གི་ས་གནས་དང་སློབ་གཉེར་
ཁང་ཁག་ཅིག་ནང་མཇུག་སྐོར་སྐོར་ཚོགས་དང་དེ་
ཉིན་སློབ་ཁང་གི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་ནང་སྲོ་ཁྲོག་སྐྱོན་
གྱི་སྲོང་བཅུ་གས་གནང་བའང་བྱུང་ཡོད།

༡། ཁྲིམས་སྒྲིག་ལས་དོན།

༡༡ ལྷན་བའི་བསྐྱེལ།
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་
དོན་ཚན་༡༠༥ལོངས་དོན་སྤེལ་ལོ་༢༠༠༥ལོར་བོད་ཀྱི་
གསོ་བ་རིག་པའི་སྐྱོན་བ་རྣམས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་ལུ་སློང་
སྤེད་སྒྲོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་སྤེལ་
༢༠༠༦ལོར་དེབ་སྐྱེལ་འགོ་འཇུགས་གནང་ནས་འདི་
ལོ་༢༠༢༠ལྷ་ལོ་ཚེས་༡ནས་སྤེལ་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་ལོ་ཚེས་

༢༠ བར་ཁྲོན་སྐྱོན་བ་གངས་༡ དེབ་སྐྱེལ་གནང་བས་
ད་བར་ཁྲོན་སྐྱོན་བ་གངས་༥༠༢ ལྷན་ཚོགས་འོག་
སྐྱོན་བའི་དེབ་སྐྱེལ་ལུས་སློང་ཐོག།

༡༢ གཡུ་ཐོག་སྤྱི་དེབ་གསོ་རིག་སྐྱོན་སྤྱི་ལང་དུ་
རྒྱགས་ཞིབ།
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་

དོན་ཚན་༤ དང་༡༠ དགོངས་དོན་སྤེལ་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༡༢
 ཚེས་༢༩ ཉིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཉོག་པའི་ཞིབ་ཚོགས་
 ཚུང་ལུང་འཇུག་གི་སྤྱི་བཏུག་སྤྱི་བཏུག་གི་སྤྱི་བཏུག་
 སྤྱི་བཏུག་ཁང་དུ་ཉོག་པའི་ཞིབ་ཚོགས་ལེགས་པོར་གཏོགས་
 ཚོགས་ཚུང་གི་གཙོ་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་
 ལྷན་པ་ཐོག་མའི་ལག་དང་པོ་ལོ་ལོ་སྤྱི་བཏུག་ལྷན་
 འཇུག་བསྐྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ལུང་དུ་ཚེ་རིང་
 གཞུང་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་ལོ་ལོ་སྤྱི་ཚབ་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 གསལ་སྤྱོད་ལུང་གི་སྤྱོད་ལུང་དང་སྤྱོད་ལུང་བཏུག་
 ཁང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་ལུང་གི་སྤྱོད་ལུང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
 མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་ལོ་ལོ་

ཉོག་པའི་ཞིབ་ཚོགས་། སྤྱི་བཏུག་གི་དགོངས་དོན་ཉོག་པའི་
 ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་སྤྱོད་ལུང་གི་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཟླ་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་ལོ་ལོ་སྤྱོད་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོགས་མི་བཏུག་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལག་ལེན་པ་སྤྱོད་པའི་

ལོ་གསུམ་རིང་ཚོག་མཚན་འཕར་འགྲངས་གནང་
 རྒྱུ་ལྷན་གཙོ་བོ་ལྟར་། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༡ ཟླ་༣ ཚེས་༥
 ཉིན་དེ་གའི་སླན་སྦྱོར་ཁང་ནས་གོང་གསལ་ཆ་རྒྱུན་
 རྒྱུ་བསྐྱབས་རྗེས་གཡུ་ཐོག་སྤྱི་ཐོག་གསོ་རིག་
 སླན་སྦྱོར་ཁང་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༥
 ཉིན་ ༢༠༢༡ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༦ བར་ལོ་གསུམ་རིང་
 ཚོག་མཚན་དུས་ལུན་འཕར་འགྲངས་ཞུས།

༡༣ བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་སློ་སྦྱོར་ཁང་དུ་རྟོགས་
 ཞིབ་གནང་བ།

གོང་གསལ་ཚོགས་ཚུངས་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༡༢ ཚེས་
 ༡༥ ཉིན་རྒྱུ་བསྐྱབས་བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་སློ་སྦྱོར་ཁང་དུ་
 རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་ཐེབས་གནང་། རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱུད་
 རིམ་ནང་དེ་གའི་སླན་སྦྱོར་ཁང་གི་སླན་རྗེས་དང་།
 རིམ་བུ་སྐྱམ་གསེད། སླན་སྦྱོར་ལས་མི། སླན་སྦྱོར་
 བཅོམ་ཁང་། དེ་བཞིན་སླན་བཅོས་བསྐྱབ་ཞུས་པ་རྒྱལ་ས་
 ཉར་ཚོགས་ཐད་རྟོགས་ཞིབ་ལེགས་པར་གནང་།
 རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུངས་གི་ལས་བསྡོམས་སླན་ཐོ་དང་
 མཉམ་སྦྱར་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་སླན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་

༢༠༢༡ ཟླ་༡ ཚེས་༢༠ ཉིན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་
 གོས་བསྐྱར་བྱས་རྗེས་གོང་གསལ་སླན་སྦྱོར་ཁང་ནས་
 སླན་བཅོས་བསྐྱབ་ཐིག་པ་རྒྱལ་ས་སྐྱམ་སའི་ས་ཚར་

ཐལ་རྒྱལ་མ་ཐོག་སླད་ཁང་པར་བཅོ་བཙོས་དགོས་པ།
 དེ་བཞིན་ལས་མི་རྒྱལ་ས་གཞུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ཡིན་
 པའི་སླན་བའི་ཐོས་སྦྱོར། སླན་སྦྱོར་གྲངས་དང་སྦྱོར་

ཚད་ཀྱི་ཁུངས་གཏུག་གཞུག་ལ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་ལ་འཕེལ་རྒྱ་སྒྲིག་སྟེན་གྱི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་

31 ལྷག་ས་པོ་ལྷོ་བོད་སློབ་སྦྱོང་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་

སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་

བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ལ་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོལ་སྤྲོད་ལེགས་པ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐབས་དུ་

༡༥ ལྷན་པ་དང་ལྷན་རྒྱས་བཀའ་གྲོ་མ།

འདི་ལོ་རྒྱ་ནག་གོང་ཁྲིའི་སྐྱེ་ཉན་ནས་མཆེད་པའི་ཉོག་
 ད་བྱེབས་གཉན་རིམས་༡༩ ནད་ཡམས་འཛམ་སྐྱིད་
 ཁྲོན་ཡོངས་ལ་ཁྲབ་གདལ་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་ཞིང་མི་མང་
 བོར་འཕྲོད་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་
 གསོ་བཅོས་ཆེད་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དུ་སྐྱོལ་གསལ་བཅོས་
 བཞིན་པའི་དུས་འདིར་གཉན་རིམས་ཀོ་མེཌ་༡༩
 འདི་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་གྱིས་ལུས་སེམས་
 ལུས་པ་གསོ་བ་བརྒྱུད་ནད་གཞི་སྲོན་འགོག་དང་སྐྱབ་
 པར་གཉན་ཚད་རྒྱུད་གསུམ་ལ་བོད་ལྷན་གྱིས་པན་
 བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་བཞིན་ཡོད་ན། དུས་སྐབས་འདིར་
 ཚད་ལྡན་དེ་བ་སྐྱེལ་མེད་པའི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་མིང་
 བརྒྱུས་ཉེ་སྐྱབ་སྐྱོར་བཟོ་དང་ཚོང་གཉེར་བྱེད་མཁུ་
 ཡོང་ཉེན་ཆེན་པོ་ཡོད། ལྷན་ཚོགས་ནས་མང་ཚོགས་
 ཀྱི་འཕྲོད་བསྐྱེད་ལ་གཞོན་གཞི་དང་སྐྱབ་པར་ཚད་ལྡན་
 མིན་པའི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་སྐྱོར་གིས་བོད་ལྷན་ལའང་
 མཚན་ཤད་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་མེད་པ་མིན་ན་འདི་ནས་
 ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༩ ཚེས་༢༩ ཉིན་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
 འཛུགས་ཁྲབ་ཁོངས་སྐྱོལ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་དུ་
 འབྲེལ་ཞུས་ཀྱིས་ལྷན་པ་དང་ལྷན་བརྒྱུས་ཐོག་མི་མང་
 ནས་དོགས་ཐོན་གནང་དགོས་པའི་ལམ་སྲོན་དང་ཆབས་
 ཅིག་ས་གནས་སུ་དེ་སྟེང་ལྷན་མིང་བརྒྱུས་ཉེ་ལས་
 གཉེར་གནང་རིགས་མངོན་ཆེ་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་
 སུ་སྐལ་མར་འབྲེལ་བ་གནང་དོགས་ཞུས། གནད་
 དོན་འདི་དང་འབྲེལ་ལོ་ཤས་སྲོན་ནས་དུ་སོག་གཅོས་
 ལུ་སྤོགས་ལུ་ལྷན་གྱི་ཁྲབ་ཉེ་གསོ་རིག་ལྷན་ལ་སྐྱུང་བ་

ཅིའང་མེད་པར་ནད་པར་སྐྱབ་བཏང་བ་དང་རིན་ཆེན་
 རིམ་བུ་ཚོང་འབྲེམས་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག་
 ན་ཚང་མས་སྐྱུང་བྱུང་དང་དེ་རིགས་བཀའ་གྲོ་མ་ལ་
 མཉམ་བཞུགས། ལྷག་པར་སྐྱོལ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་
 ཁང་ནས་གསོ་རིག་ལྷན་པའི་མིང་བརྒྱུས་ཉེ་ལས་
 གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དེ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་དང་མཐུན་
 འགྲུར་ཅི་རིགས་མ་གནང་བའི་འབོད་སྐྱེལ་སྤྲུལ་ཞུས་
 བ་བཞིན་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུས། ཆབས་ཅིག་གསོ་
 རིག་ལྷན་ཚོགས་འདི་ནི་བཅོན་གྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་
 ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་ལྷན་
 ཚོགས་ཤིག་ཡིན་ན་ས་གནས་སུ་ལྷན་ཚོགས་འདིའི་
 འོག་ད་བར་ཁྲིམས་སྤྱི་ག་དགོངས་དོན་དེ་བ་སྐྱེལ་བེན་
 པའི་ལྷན་པའི་མཚན་གཞུང་དང་བྱ་རྒྱུའི་ཁ་བྱུང་བཅས་
 སྐྱོལ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁང་ནས་མཁྲོན་ཉོགས་དང་
 ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་དེ་མཚུངས་གསལ་
 བསྐྱབས་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུས།

༡༦ ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་འདུ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་
 རྒྱུ་གསལ་གྱི་སྤྱི་ག་གཞི་དགོངས་དོན་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༩
 ཚེས་༢༧ ཉིན་འདི་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་
 ༣༣ པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༩ ཚེས་༡༠་ལ་
 བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་རྒྱུའི་ཚོགས་བརྒྱུས་ལའང་ཕྱི་
 ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༩ ཟླ་མཇུག་ནས་རྒྱ་གར་ནད་གཉན་
 རིམས་ཀོ་མེཌ་༡༩ ནད་ཡམས་ཁྲབ་གདལ་ཆེ་ཆེར་
 སོང་རྒྱུ་རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་

སོགས་རྒྱུ་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༣ བ་རེ་ཞིག་གི་རྒྱུ་
འགྲུངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ས་ ༣༡
གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་
ཚང་དུ་བསྐོང་ཚོགས་ཀྱིས་རོ་ཐོག་ཚོགས་བཅར་དང་
གཞན་རྣམས་སྐད་འཕྲིན་ཐོག་གྲོས་བསྟུར་གྱིས་གྲོས་
གཞི་དོན་ཚན་བརྒྱུད་ཐོག་གྲོས་བསྟུར་ཐག་གཅོད་
བྱུང་།

༣༡ འཕར་མའི་ལས་དོན།

༣༡༡ རོ་ཐོག་གཞན་བཅར་དང་བཟོ་སྐྱེད་།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༣ བར་རྒྱ་གར་ནང་གཞན་རིམས་
ཀོ་མི་ཏེ་ ༡༩ བར་ ཡམས་ཁུབ་གདལ་སྐོ་འཇུགས་
ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སྐོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྟངས་འོག་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་པ་རྣམས་ནས་གཞན་
རིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་གོ་བསྟུར་བཟོ་སྐྱེད་ལུ་
དགོས་གལ་ཆེ་ལ་སོང་། ༢༠༢༠ ལྷ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༡
ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༣༡ བར་ཁོལ་བཟོ་ད་
གཞི་འབྲེལ་གྲངས་ ༡༩ ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་ཕྱི་
ལུགས་སློབ་པ་མཁས་དབང་གདན་ལུས་ཀྱིས་གསུང་
བཤམ་དང་མི་བ་བཟོ་སྐྱེད་གནང་།

གཞན་བཅར་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་གཞི།

- ༡༡ གཞན་རིམས་ཀོ་མི་ཏེ་ ༡༩ ཉམས་ཞིབ་ལས་
འཆར་དང་ལས་དོན།
- ༣༡ གཞན་ཐོག་སྐྱེད་ཐོག་གི་སྐོར་འགྲོ་དང་། ལྷ་མ་ཕྱི་

- བསྟུན་གྱི་འཆར་བཞིན།
- ༣༡ ལུགས་པོ་རི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས།
- ༤༡ ཕྱི་ལུགས་སློབ་གྱི་རིག་པ་ལས་གཞན་
རིམས་ཀོ་མི་ཏེ་ ༡༩ བར་གཞན་ཐོག་ཐོག་
ཚང་དང་། སློབ་བཅོས་སྐོར།
- ༥༡ འབྲས་སྐྱུངས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་སྐྱེད་ལོ་རྒྱུས་
རག་བསྟུན།
- ༦༡ སེམས་ཚོར་འགྲོད་བསྐྱེད་གྱི་དོ་སྐྱོད་ཤེས་བྲ།
- ༧༡ ཉམས་ཞིབ་པ་དབྱུང་ཚོམ་འབྲི་ཚུལ། Scientific
Writings
- ༨༡ བོད་ཀྱི་སློབ་པ་མཁས་ཚེན་དབྱུངས་ཅན་ལྷ་མོ་
དམ་པ་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དོ་སྐྱོད།
- ༩༡ གཞན་རིམས་ཀོ་མི་ཏེ་ ༡༩ བར་གཞི་ཐོག་པར་
གསོ་བཅོས་སྐྱོང་གྲུབ།
- ༡༠༡ ཕྱི་ལུགས་སློབ་གྱི་རིག་པ་ལས་ Plasma
Therapy སྐོར།
- ༡༡༡ མཁས་པའི་བད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་སློབ་བཅོས་
སྐྱོང་གྲུབ།
- ༡༢༡ གསེར་ཁབ་དང་སྐྱ་མེ་གསེར་ཉེལ་སོགས་
མེ་བཅའ་དང་། བངས་བྱུལ། གཞན་ཁ་སོགས་
ཀྱི་ལག་ལེན་སྐྱོང་གྲུབ།
- ༡༣༡ སློབ་རྒྱུའི་སྐྱེས་ཚེད་དང་། དོ་རྒྱུན་བཞག་ཐབས་
སྐོར། ༡༡༩
- ༡༤༡ ལྷུང་ལུགས་ཀྱི་མཚོར་པའི་རྣམ་བཤམ།
- ༡༥༡ བོད་ལུགས་གསོ་བ་རིག་པ་ལས་ཅ་གྱི་བ་ནང་
ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ། ལྷུང་ཚུལ། སློབ་བཅོས་སྐོར།

- ༡༦། ལྷན་ཁབ་ཀྱིས་ཅུ་གྲིབ་བཙུག་ཐབས་སྐོར།
- ༡༧། ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཚད་དང་། རོ་རྒྱན་བཟླ་ཐབས་སྐོར། ། ༡༩ །
- ༡༨། ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཚད་དང་། རོ་རྒྱན་བཟླ་ཐབས་སྐོར། ། ༡༩ །
- ༡༩། གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་བྱང་རིམ་ལོ་རྒྱུས།

ལྷན་ཁབ་ཚབས་ཅིག་ཆེ་འདས་ཁོང་གི་ནང་མི་སྡེ་མཚད་ཚམས་ལ་ཐུགས་གསོ་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེ་ལྷ།

༣༡༩ བོད་སྐད་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི།
 ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ལོར་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྦྱི་དང་ཡང་སྐོས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེད་བོད་སྐད་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཞེས་ཟུར་སྤྲེ་གནང་བས་ ༢༠༡༠ ལྷ་ ༧ ཚེས་༡ ནས་ ༢༠༡༠ ལྷ་༡༢ ཚེས་༣༡ བར་ཚོགས་མི་གངས་༡ འཇུག་བཞུགས་ཀྱིས་ད་བར་ཁྱོད་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་༡༤ནས་ཚོགས་མི་གངས་༡༠༢ བོད་སྐད་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་རང་མོས་ཀྱིས་འཇུག་བཞུགས་དེ་བསྐྱེད་གནང་ཡོད།

སྐད་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་མངའ་རིས་གྲུ་གཤེད་སྐྱེས་འབྲས་ལེན། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྟ་ས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་ནས་དཀའ་བཅུ་སྐད་པའི་སློབ་ཐོན་ཀྱིས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བཙུན་སྐྱོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་དོན་ལྷན་སྤྱིང་དང་ཐུགས་བསམ་དེ་བཞིན་འདོད་རྒྱ་སྤྱིང་དུ་ཆགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཅིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྐད་ཁང་དུ་བཟླ་དཔུང་སྐད་པའི་ལས་འབྲུང་ལྷན། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་ནས་སྐད་རམས་པ་རྒྱུང་བའི་ཐུག་འབྲེལ་བཞེས་ལེན་སྐྱེ་ཆེ་ཉིལ་ལོ་སྟེ་ཁྱོད་མི་ལོ་ ༣༩ ཅམ་རིང་ཉམས་ཐག་ནད་པའི་འགོ་དོན་བསྐྱེད་སྐྱོང་གནང་མཛད་ཅིང་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གང་ཅིར་ཉམས་སྦྱོང་ཅན་གྱི་སྐད་པ་སྐྱེ་བཞེས་ལེག་ཡིན་པའི་རོ་སྐོད་སྤྱིང་བསྐྱེས་སྟུ།

༥། ཡིད་སྦྱོར་གནས་ཚུལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༩ སྤོ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེ་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་སྐད་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་སྐད་གཞིའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པའི་ཡིད་སྦྱོར་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཚང་མའི་ཚབ་ལུས་ཉེ་སྤྱིང་དམ་ཚུལ་དྲན་

༥། གསལ་བསྒྲགས།

༥།༡ གཉན་རིམས་ཀོ་མེད་༡༩ དང་འབྲེལ་བ།

༡༡། འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས།
CENTRAL COUNCIL OF TIBETAN MEDICINE
(Registered under the Societies Registration Act XXV of 1860 vide Registration No. 4348C/HR/C)

Ref. No. ལ-༢༥/༢༠༢༠-༣༧

Date 17/11/20

༡༡། འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེ་བརྟེན་ལོད་པའི་འཚོ་བྱེད་སྒྲན་བའོངས་ལ།

ཚེད་ལ།

དགོངས་གསལ་བཞིན་འདི་ལོ་རྒྱ་ནག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ནས་མཚེད་པའི་གཉན་རིམས་ཀོ་མེད་༡༩ ནང་ཡམས་ལོངས་སྤོང་ཚོན་ལོངས་ལ་ཁུབ་གདལ་ཚེ་ཚེར་མོང་ནས་མི་འབྲུམ་ཐག་སང་མོའི་ཚེ་ཚོག་ཕྱིན་ཡོད། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གཙོ་ས་ཀྱི་རྒྱལ་ལུང་གྲྲ་ཁག་ཏུ་བཞུགས་པའི་མོང་མིར་ཡང་རིམས་ནད་འདི་ལོག་ཅིང་བརྒྱ་ཚུལ་བ་རྒྱག་ལྷིད་དང་འགའ་ཞིག་འདས་སྐོངས་མོང་བ་ཡང་བྱུང་ཡོད།

ལྷོ་ལྷོ་དང་ལན་ནད་ཡམས་ཁུབ་གདལ་འདི་ལོད་ནད་པར་དངོས་སུ་སྤྱོད་བཅོས་ཞབས་ལུ་བསྐྱབ་མཁན་དེ་སྤྱོད་པར་འཚོང་ལས་པ་རྣམས་ཚགས་ཀྱི་ལོད་ན་སྤྱོད་ཚོགས་འོག་དེ་བརྟེན་ལོད་པའི་སྤྱོད་པ་སུ་ཞིག་ནས་ཀོ་མེད་༡༩ ནང་གཞི་སོག་པའི་ནད་པར་གསོ་བཅོས་གནད་བདད། དེ་བཞིན་ནད་པར་སྤྱོད་ཚུ་མི་རྒྱུད་བཞུགས་པ་སོགས་མོང་མིའི་འཚོང་བསྐྱོན་བདེ་ཅེར་བཞུགས་པའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་པའོད་ཚེ་རྒྱ་ཚོགས་སུ་ལས་པ་རྣོ་མས་སྤྱིང་བསྐྱུལ་དེ་༢༠༢༠ ལྷ་༡༢ ཚེས་༠༦ གཏོང་གནད་ལོང་བཞུ་བ་དང་། ཚབས་ཅིག་གཉན་རིམས་ཀོ་མེད་༡༩ འཚོང་གཞི་དང་འཚོལ་པའི་ཚེད་ཚོས་དང་དུང་ཚོས། དེ་བཞིན་འདི་ལོད་ནད་ཡམས་ཚེན་བས་སོ་སོའི་ཚེད་བས་གཉེར་སྐྱབས་སུ་རྒྱན་དང་ས་འབྲུ་བར་དམིགས་བསལ་གདོང་ལེན་གནད་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཚོང་ཚོར་གྲུལ་འཚོང་ཚེ་སོ་སོའི་ཚོང་ཚོར་སྤྱིང་བསྐྱུལ་བརྒྱན་བར་བཅས་༢༠༢༠ ལྷ་༡༢ ཚེས་༢༡ འབྲེལ་མེད་སྤྱོད་ཚོགས་སུ་གཏོང་གནད་ལོང་བཞུ། གསོ་ལོག་སྤོབ་གཉེར་ཁང་དང་དེའི་ཁྲུབ་ཁོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནས་སྤོབ་ཁང་སོ་སོའི་མཚན་སོག་གསལ་ཡང་ན་སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་སྤོབ་ཁང་ལ་རྒྱལ་བའི་སོག་འདི་ལས་སུ་གཏོང་གནད་ལོང་བ་དང་སྤེད་གཉེར་སྤྱོད་ཁང་དང་སྤོད་པ་རྣམས་ནས་སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་མཚན་སོག་ནས་གཏོང་གནད་ལོང་བཞུ།

འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོག་ཚང་ནས་ཀྱི་ལོ་༢༠༢༠ ལྷ་༡༡ ཚེས་༡༩ ལ།

༥༡ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་འཁུར་ལྟར་བཞུགས་པའི་ལྷན་
བཅར་སྐྱོན་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་རྒྱན་འཛིན་འཚོ་བྱེད་སྐྱོན་པ་ཡོངས་ལ།

ཆེད་ལྷན་

དགོངས་གསལ་བཞེན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་གྲོས་ཚོད་དགོངས་དོན་ལོ་ལྟར་
ཟླ་༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱི་ཚེ་
ལྷན་གྲོལ་ཁེལ་ཞིང་ཉིན་མོ་སྤྱི་ཚེ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་སྤྱི་
ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱི་
ལིར་དམིགས་དོན་བཞེན་བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་ཐུབ་
པ་བྱུང་ཡོད་ལ་དུས་ཆེན་སྐབས་བསྐྱོན་གསོ་བ་རིག་ཆེད་
ཚོམ་ཕྱོགས་བསྐྱུས་དེ་བའི་དབར་བསྐྱོན་གནང་འཆར་
སྒྲིག་པ་བཞེན་དབར་བསྐྱོན་འགྲེམས་སྤྲེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲིན་

ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ ༢༢ ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་
མོ་སྤྱི་ཚེ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་གྱི་འཆར་དང་
འབྲེལ་གསོ་བ་རིག་པ་དང་ཚོན་རིག་པའི་མཁས་པའི་བསྐོ་
སྡེང་ཞིག་ཀྱང་ལོ་སྒྲིག་ལས་འཆར་སྒྲིག་ འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ལོ་
མཚུགས་ལ་བརྒྱུད་རྒྱ་ལྷན་གྲོལ་ཞུ་ཉན་ནས་མཆེད་པའི་
གཉན་རིམས་ཀོ་མེད་ ༡༤ ནད་ཡམས་འཛུལ་སྤྱིང་ཞུ་
ཡོངས་ལ་ཁུབ་གདལ་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་ཞིང་གནས་ལུལ་རྒྱ་གར་
ནང་དུ་ད་ཆ་གནས་སྤངས་ཇི་བྱས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བའི་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱི་ཚེ་
ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་གནས་སྐབས་སྤྱིར་འགྲུངས་ཀྱིས་འཆར་
ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡ ཚེས་༥ ལྷན་ཚོགས་དབུ་བརྒྱུས་པའི་དུས་
ཚོགས་སྐབས་བསྐྱོན་གནང་གཉན་འཁེལ། འོན་ཀྱང་གསོ་

བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱི་ཚེ་དུས་ཚོགས་དེ་ཉིན་གསོ་བ་རིག་
སྤོབ་གཉེར་ཁང་དང་དེ་བཞེན་ས་གནས་འབྲེལ་མ་ཐུང་སྐྱོན་པ་
རྣམས་ནས་ས་གནས་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་པ་གང་འཛོམས་ ༼ནད་ཡམས་
ཁུབ་གདལ་བཀག་འགོག་གི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལ་བརྟེན་སྤྱིར་ད་
སྤྱིན་འགོག་ཐབས་ལམ་དེས་བར་བསྐྱོན་པའི་ཐོག་ ༼མང་
སྤོའི་ཚུལ་གསོལ་ཇི་འབྲས་བུའི་དང་གསོལ་འདེབས་སྤྱིན་
ལམ་དེ་འདོན་གནང་ཡོང་བ་ལྷན་ ༼གསོལ་ཇི་འབྲས་བུའི་
ཀྱི་འགོ་བྱོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚེས་རྒྱུ་ལྷན་ ༼ལོན་ ༼བཅས་
གྲོས་བསྐྱུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད་པ་དང་།

དོན་ཚན་གཉིས་ལ།

དེ་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཆེད་ཚོམ་གང་མཚམས་
འགྲུང་སོང་ཡང་ད་དུང་ཆེད་ཚོམ་གནང་མཁུ་མཆིས་ཆེ་བྱི་
ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༠ བར་ཚོམ་བསྐྱུའི་དུས་འགྲུངས་
གནང་གཉན་ཁེལ་བ་དང་དེ་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་
འདི་ལོ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཏུགས་ནས་ལྷན་ ༼ནོར་ ༼གོང་ས་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་ ༼ལོ་སྤྱི་ཚེ་ལྷན་
བཞེན་ ༼ལོན་ ༼རྒྱ་ཆེ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐྱོན་པ་རྣམས་ནས་
ལྷན་ ༼ནོར་ ༼གོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་སྤྱི་ཚེ་
ལྷན་ ༼ལོན་ ༼ཆེད་ཚོམ་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་ཆེད་
༢༠༢༠ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༠ འགྲུངས་མེད་བསྐྱུར་གནང་ཡོང་
བ་དེ་དོན་རྒྱ་ཆེ་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱན་འཛིན་སྐྱོན་པ་ཡོངས་
ལ་གསལ་བསྐྱུགས་ལྷན་ ༼བཅས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༢༠ ཟླ་༤ ཚེས་༥ ལ།

༦། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་

རྣམས་གནས་བཞུགས་སྐྱོན་པ་སྐྱུལ་བཟང་དོན་ལྷན་ལགས་
ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་བྱོན་ཆེད་ཉིན་སྐོར་ཞི་

SORIG Newsletter

CENTRAL COUNCIL OF TIBETAN MEDICINE

December, 2020

VOLUME: 33

CONTENTS

Chairperson's Message	
1. 2nd Sowa-Rigpa Day Celebration	3
2. Registration of Doctors	3
3. Inspection at Youthok Nyingthik Sorig Menjor Unit	4
4. Inspection at Tibetan and Himalayan Menjor Unit	4
5. Invigilator visit to Chagpori Tibetan Medical Institute	4
6. Prohibition of Fake Sowa-Rigpa Practitioners and Medicines	5
7. CCTM Board Meeting	5
8. Virtual talks and discussion	5
9. Members of Friends of Tibetan medicine	5
10. Obituary	5
11. Acknowledgment	6

Upcoming events

- 34th CCTM Board Meeting
- 17th Founding anniversary and inauguration of CCTM new office
- Inspection to registered Medical college/Institution and Menjorkhang
- CME for Sorig Doctors
- Health talks

Published By: Central Council of Tibetan Medicine

Editors: Dr. Tsering Tsamchoe & Dr. Ngawang Jinpa Sunang

CHAIRPERSON'S MESSAGE

On behalf of Central Council of Tibetan Medicine (CCTM), I would like to extend my TashiDelek to all the Sowa Rigpa practitioners. CCTM marked every 11th September as the Sowa-Rigpa Day since 2019. After His Holiness the 14th Dalai Lama came into exile in India, His Holiness put his tireless efforts to set up religious, cultural and educational institutions including Tibetan Medicine and Astrological Institution to preserve and promote our ancient rich culture. On 11th September 1961, the day when His Holiness the 14th Dalai Lama called upon all the Tibetan medical and Astro. scholars residing in India and contributed immense support towards Tibetan medicine and Astrology. CCTM decided to mark this auspicious day as the Sowa Rigpa day as a gratitude to His Holiness the 14th Dalai lama.

Sowa Rigpa (Tibetan Medicine) is one of the five major field of knowledge of Tibetan culture. It is the treasure of all beings and is the precious legacy of our great ancestors and has an incomparable deep valid history which cannot be erased. It is the responsibility of all the individuals related to Sowa Rigpa and the Sowa Rigpa institutions, community and groups to preserve, promote and flourish it's practice. For this, it is essential to cooperate with each other and work closely for the common goal. The council deeply appreciates our Sowa-Rigpa practitioners in and outside Tibet for their sincerity and continued service for the welfare of the public in this critical time of the Covid-19 pandemic.

The special committee on Covid-19 under the guidance of CCTM is in the process of compiling the important documents of identification and transmission of the most deadliest disease of the century, Covid-19, the symptoms, precautions measures and the treatment in Sowa-Rigpa system and also documenting research and qualified analysis based on western medicine (allopathic) displaying how the new SARS-CoV2 virus affects the human body, its identification, symptoms and the treatment.

We extend our sincere appreciation and gratitude to the Department of Health, CTA and Men-Tsee-Khang for the immense contribution in providing health services for the welfare of public. We also extend our appreciation and thanks to Chagpori Tibetan Medical Institute, private hospitals and doctors, organisations who provide free medications and health awareness to the public during this critical time.

We would like to request all the doctors, nurses and health workers to kindly continue your great

services towards humanity.

We extended our heartfelt gratitude to His Holiness the Dalai Lama on this special day and would also like to extend our gratitude to our great ancestors for their tireless efforts in the preservation of our tradition.

Lastly, we pray for the happiness and good health of all sentient beings. May all the Tibetan Doctors inside and outside Tibet unite soon in the land of Tibet.

1. 2nd Sowa-Rigpa day celebration

As per resolution of 30th board meeting, the CCTM mark every 11th September as the Sowa-Rigpa Day. The 1st Sowa-Rigpa Day was celebrated in New Delhi on 11th September 2019. Due to Covid-19 pandemic, the 2nd Sowa Rigpa day which was supposed to be held on 11th September 2020 was not carried out as prior scheduled. Therefore, a brief celebration was held online after notifying all the registered Sowa-Rigpa practitioners through Council's groupchat. 2nd Sowa Rigpa Day celebration started with the CCTM Chairman message relating to Sowa-Rigpa Day. Followed by Dr. Tsewang Tamdin's (Visiting Physician to H. H. 14th Dalai Lama) talk. He briefed about how Sowa-Rigpa is preserved and promoted in India and the importance of its continuous practice and dissemination of Sowa-Rigpa. Following Dr. Tsewang Tamdin, Dr. Rakdo Lobsang Tenzin delivered a speech where he stressed on how Sowa-Rigpa, one of the four Traditional Medicines in the world should be brought forward in the international platform. In the afternoon session, Dr. (Prof.) Sanjeev Rastogi, the Ayurvedic professor, talked about methods to prepare research paper on Traditional Medicines, introduced standard research journals, and how to present research papers. The brief Sowa-Rigpa day was concluded with the vote of Thanks by Council Chair to all the scholars and participants. Council also urges all its registered medical Institutes via its regional coordinator to celebrate 2nd Sowa-Rigpa Day in their particular region and hence some of the Institutes in India and Nepal has marked the day by planting medicinal herbs in their campus garden.

The speech delivered by the above mentioned

scholars is available on the official website of the council. <https://soundcloud.com/central-council-tibetan-medicine>

2. Registration of Doctors

As per the Clause 10 of the CCTM legal code, the registration of Sowa-Rigpa practitioners (Tibetan doctors), has been started in 2006. From the period of 1st July 2020 till 30th December 2020, One Doctor has been registered under CCTM making a total of 507 registered doctors till date.

3. Inspection at *Youthok Nyingthik Sorig Menjor Unit*

As per Clause 9 & 10 of the CCTM legal code, the inspection committee was formed by the council on 24th December 2020, consisting of Dr. Thokmey (executive member of CCTM), Mrs. Tsering Youdon (Joint secretary of Department of Health, CTA), Mr Tashi (a representative from welfare office, Dharamsala). As of rules and regulation of Sowa-Rigpa Menjorkhang/ Menjor Unit, the team headed by Dr. Thokmey has inspected the medical herbs, Compounding site, medicine store house, and the cleanliness of the areas in and around the Youthok Nyingthik pharmacy. As per rules and regulations, inspection committee submitted the reports to the council within a month. The council called for a meeting in this regard on 30th January, 2021 and went through the inspection committee's report and the documents. The council committee decided to provide three years extension approval to the pharmacy if they submit the required documents of list of medicines they produce, its source text and workers' fitness certificates. After fulfilling

the aforementioned conditions, the *Youthok Nyinthikhsorig* pharmacy was granted three years approval extension from 17th December 2020 to 16th December 2023.

4. Inspection at Tibetan and Himalayan MenjorUnit

The Tibetan and Himalayan *Menjorkhang* was inspected on 24th December 2020 by the inspection committee members. The inspection was done on medicinal herbs, drying process of pills, pharmacy workers, Compounding site, and the medicine store house. After the submission of reports to the council, the council held a meeting on 30th January 2021 and it was decided that the pharmacy will be granted approval for further 3 years if it fulfilled the demand of renovating the storage house that protects medicines from dirt and dust. The council also mentioned to provide worker's medical fitness certificates, amount of medicine produced and its source text, and the cleanliness of pharmacy. After fulfilling these requirements, the Tibetan and Himalayan *Menjorunit* was provided approval for three years from 6th January 2020 to 5th January 2023.

5. Invigilator visit to Chagpori Tibetan Medical Institute

Under the Clause 6.6 of Registration of Sowa-Rigpas *Menpa-Kachupa* medical college, the secretary of the council Dr. Sunang Ngawang Jinpa was invited by Chagpori Tibetan medical institute during the final examinations of the 8th medical batch as an invigilator from 14th December 2020 to 18th December 2020. During his visit, he also delivered a speech to the

officials of the institute and the students on the introduction of the CCTM. In his official report, he states that there are currently 12 students (7 girls and 5 boys) in the 8th Batch and 4 teachers including one Tibetan Language teacher. The institute is planning to recruit 15 medical students for the 9th batch beginning from February 2021 if the CCIM approve.

6. Prohibition of Fake Sowa-Rigpa Practitioners and Medicines

When Covid-19 began to spread in the world, people faced immense physical and mental problems. The treatment for the Covid-19 is yet to be discovered resulting in fear and panic among people. Therefore, the doctors and researchers are looking for a solution. Tibetan medicine is seen to be very effective in terms of improving immunity, precautional methods, relieving viral infection conditions. Therefore, there is a high tendency for fake Sowa-Rigpa doctors and products. To avoid people being fooled by these doctors and to prevent deterioration of Sowa-Rigpa's reputation, CCTM requested regional representatives to be alert about the fake doctors and also requested them to report CCTM if they come across such doctors. In the past years, there have been many cases of fake doctors practicing and selling precious pills without any medical degree. CCTM further requested the regional representatives not to give supporting and recommendation letters to those fake doctors. Detail list and contact of registered Sowa-Rigpa practitioners of CCTM is available in our website and the regional representatives were requested to acknowledge these registered doctors and spread awareness among the public.

7. CCTM Board Meeting

As per the rules and regulations of the council, 33rd Board meeting was scheduled to be held from 1st to 5th of April 2020. However, due to the outbreak of Covid-19 pandemic followed by nationwide lockdown, the meeting was postponed and was later held on 30th August 2020 with the few members attending in person and the rest through online. The member has discussed on 8 agendas during the meeting.

8. Virtual talks and discussion

Taking the situation of Covid-19 into important consideration, a virtual talk and discussion session was organized from 1st July 2020 to 31st December 2020. Various Sowa-Rigpa and allopathic doctors gave talks and discussed on 19 different topics.

Topics for the visual session:

1. Research work (Sowa Rigpa) on Covid-19
2. Preliminary of Yuthok Nyingthik
3. History of Chagpori establishment
4. Covid-19 related symptoms, its severity and the treatment methods according to allopathic medicine
5. Brief history of Dreprung Sorig Drophenling
6. Emotional Health and how to cope it
7. Scientific writings of research papers
8. Biography of Tibetan physicians Late Dr. Yangchen Lhamo
9. Covid-19 response from Sowa-Rigpa perspective
10. Plasma therapy in Allopathic medicine
11. Case history of treating Kidney diseases
12. Practical experiences on therapies of moxabustion, cupping and bloodletting
13. Medicinal Plants, its identification of genuine and fake material. Session (1)
14. About Spleen organ in Chinese Medicine
15. Nervous system in Sowa-Rigpa
16. Treatment of Neurological condition through Accupuncture
17. Quality of medicinal plants, its identification of genuine and fake material. Session (2)
18. Quality of medicinal plants, its identification of genuine and fake material. Session (3)
19. A brief history of Sorig Bum-Zhi

9. Members of Friends of Tibetan medicine

After the formation of Friends of Tibetan Medicine in 2010, a total of 102 members from 18 different countries have registered to be a member of this council. All the members have voluntarily engaged and registered to support the objectives and works of CCTM and Sowa-Rigpa as whole. The detailed list of members of the Tibetan medical support group can be found on the below website.

https://tibmedcouncil.org/wpcontent/uploads/2020/09/for_website_sept_2020.pdf

10. Obituary

Members of CCTM mourns the untimely demise of Dr. Thupten Gyaltzen due to a prolonged illness. We expresses our deep condolences to his family and relatives.

Dr Thupten Gyaltsen was a registered member, who was born in 1952 in Ngari, Tibet. He graduated from Men-Tsee-Khang, Dharamshala in 1987 with a MenpaKachupa Degree. In 1999, he was awarded with Menrampa Degree. During his service, he served as a consultant doctor in Dhondenling, Lugsam (Bylakuppe) and Mundgod Doeguling, Tibetan settlement Clinic of Men-Tsee-Khang. Dr. Thupten Gualtsen was one of the most senior and renowned Sowa-Rigpa doctors who dedicated 34 years of his life for the service of needy and sick people. We deeply mourn the loss of such a great doctor.

11. Acknowledgement

Ever since the Covid-19 pandemic broke out, Sowa-Rigpa practitioners in various places have been working as frontliners workers and treating patients. They have greatly contributed in public health services. Council would also like to convey thank all the doctors for their humanity services. We thank the Department of Health, CTA for providing 595 face masks and 26 boxes of gloves for Sowa-Rigpa Doctors.

CCTM thank Dr. Kalsang Dhonden, for his sincere contribution of donation of Rs. 50,000 (Fifty thousand) for CCTM activities.

Details of CCTM Bank Accounts:

Account Name : Central Council of Tibetan Medicine
Account No. : 20590110016886
IFSC Code : UCBA0002059
MICR Code : 176028096

Address : UCO Bank, CTA, Dharamsala, Distt. Kangra, (H.P.) INDIA

To

If undelivered, kindly return to :

Central Council of Tibetan Medicine

Dept. of Health Building, Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215, Distt. Kangra,
 Himachal Pradesh, North India | Tele Fax – + 91 1892 226462 / 8629006677 / 9816095637

Email: chethoe@yahoo.com / cctm2004@gmail.com

Website: www.tibmedcouncil.org